

נ.צ: 17385.13585  
גוש: 30541/42/45/71/92  
הכרזת האתר: י-1390 עמ' 2158 31.8.67 IAA: 2951/0  
רחוב: אליהו מרידור, יוסף נדבה.  
תאור כללי: שרידי ישוב, גתות, בית בד, בורות.  
הקשר סביבתי: אתר בשצ"פ בלב המרקם האורבני.

שמות אחרים: אין

יעוד המקום: גן ארכיאולוגי פתוח.  
בעלות: ?

מפעיל המקום: אין  
שימוש כיום: שטח לא מפותח.

גודל: בינוני, כ-15 דונם.  
חפירות: זליגמן י' 1991, קוגן-זהבי א' 1993  
ניצפות: טובה.  
תיצפות: טובה מאוד.

**תאור הממצאים:**

1. התקופה ההלניסטית-רומית: שרידי מבנה גדול הכולל שבעה חדרים, בור מים חצוב מתחת לשרידי המבנה, ומקווה טהרה כ-100 מ' ממזרח לשרידי המבנה. בצד המקווה נתגלו בור ושלושה טבונים. כמו כן נמצאו קברים חצובים.
2. התקופה הביזאנטית: גת, שנחשפה באוכף המערבי של הגבעה, הכוללת משטח דריכה, בור שיקוע ובור איסוף. במרכז המשטח נחצב בור מרובע ששימש להצבת בסיס אבן למכבש בורג.
3. התקופה הממלוכית: שרידי ישוב בפסגת הגבעה. על שטח שפולס נבנו שלושה חדרים שקורו בקמרונות, בור מים גדול, בית בד ששימש בו מכבש בורג ובשלב מוקדם יותר: מכבש קורה. כמו כן נחשפה שורת חדרים (4\*4 מ' לערך כל חדר), כבשני סיד מעוגלים ועוד. האתר מהווה דוגמה חשובה לבנייה הממלוכית/עות'מאנית.



ח' כעכול

תקופות: הלניסטית עד עות'מאנית.

רמת השתמרות: בינונית/טובה.

ממצא מיוחד: ---

פוטנציאל לחפירה עתידית: 1, 2, 3, 4, 5

**מידע נוסף:**

בפסגת הגבעה נחשף קולומבריום דמוי פעמון, חצוב בחלקו, שפיר מוליך לתוכו.



**יחס אתר-סביבה:**

האתר שוכן בראש גבעה, בשולי שכונת פסגת זאב מזרח. בסמוך לאתר ממזרח נעשה פיתוח נופי אך האתר עצמו עזוב ומוזנח. לאור הממצא הקיים פיתוח האתר כאתר לביקור - בעייתי. מראש האתר: תצפית פנורמית מרהיבה על הסביבה.

**נגישות:** בינונית/קשה. הגישה לאתר בעייתית וניתן להגיע לאתר כיום רק ברגל או ברכב שטח.

**שימור:**

**מצב השתמרות:** בינוני. באתר בוצעו עבודות שימור מינימליות. מלבד הבורות שכוסו בסבכות, קיימים עדיין בורות רבים פתוחים. בכל שטח האתר קיימת בעיה של יציבות הקירות.

**טכנולוגיות:** בניית גויל, אבנים מהוקצעות.

**מסקנות:**

האתר מציג, בעיקר בשלב הממלוכי, מערך אורבני נדיר מבחינת הישרדותו.

1. פיתוח האתר, כאתר ארכיאולוגי לביקור, מומלץ רק לאחר המשך חפירה.
2. יש לבצע עבודות שימור דחופות: ייצוב קירות, טיפול בממצאים, התקנת סבכות.
3. יש לבצע עבודות תחזוקה שוטפות באתר.
4. הסדרת תצפית בראש האתר תאפשר שילוב של חלק מהממצא למבקר בשטח.
5. יש להסדיר מערכת גישה נוחה לאתר. בעת תכנון הפארק השכונתי הסמוך יש לשלב גם את שטח האתר בתכנון זה (בכפוף למגבלות השימור וההגנה על הממצא).
6. יש לשמור על הרצועה הבנוייה סביב האתר כרצועת הגנה בה לא תתאפשר בנייה מעל גובה השרידים שבפסגה.

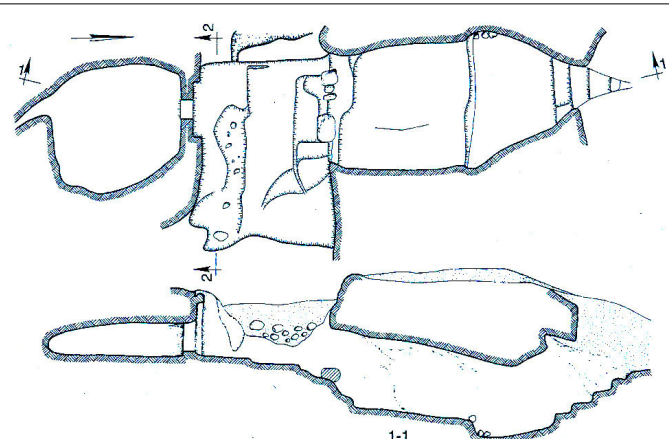
**היחס לאתרים נוספים בסביבה הקרובה:**

קיים קשר תרבותי/תקופתי בין אתר זה לבין אתר 'פסגת זאב בנה ביתך' (5) וקשר תרבותי/טכנולוגי לאתר 'ראס אבו מערוף' (8) (מלבד הקשר הסביבתי בין כל אתרי פסגת

	ערך ארכיאוי מיוחד
	ערך היסטורי
	ערך דתי-תרבותי
	ערך אדריכלי/טכנוי
	מייצג תקופה
	ערך נופי
	נדירות
	רמת השתמרות
	מקבץ
	פגיעות

**ביבליוגרפיה:**

סקר ירושלים [102] אתר 131. זליגמן י', ירושלים ח' כעכול, חדשות ארכיאולוגיות 100 עמ' 59-60. קוגן זהבי א', ח"א 104 עמ' 81-85. תיק שימור מס. 28, תחום שימור, רע"ת. ארכיון רשות העתיקות/מנדט (תיק 118)



מערת קבורה VI

תאריך עדכון: קיץ 2002

**ממלא הנתונים:**

שחר פוני - אדריכל  
גדעון סולימני - ארכיאולוג





תצפית מהאתר : מבט מזרחה.



שטח 1B : בית בד, מתוך ח'יא 100



הקשר סביבתי : סמיכות לשצי"פ.



שטח A : חדרים שקורו בקמרונות, מתוך : ח'יא 100